

delse med internationale militære samarbejdsaktiviteter. NATO-statusoverenskomstens regelsæt udgør et kendt og velegnet grundlag herfor, hvilket udformningen af Pfp-statusoverenskomsten netop er udtryk for.

NATO-statusoverenskomstens erstatningsbestemmelser (artikel VIII) kan i hovedtræk beskrives således:

Ved skader på statsejendom, der benyttes af vedkommende stats land-, sø- eller luftstridskræfter, frafalder hver af parternes krav på erstatning, såfremt skaden er forvoldt under de i NATO-statusoverenskomstens artikel VIII, stk. 1 (i) eller (ii) nævnte omstændigheder. Parterne frafalder desuden krav på erstatning for deres egne udgifter i forbindelse med militært personels tilskadekomst eller død (den tilskadekomnes eller de efterlattes muligheder for at rejse erstatningskrav mod skadevolderen berøres ikke heraf).

I tilfælde af skade på anden statsejendom forvoldt under ovennævnte omstændigheder skal afgørelsen af, om der foreligger erstatningsgrundlag, og om erstatningens størrelse, såfremt der ikke er truffet anden aftale, træffes af en af parterne udpeget voldgiftsmand valgt blandt modtagerlandets statsborgere, der beklæder eller har beklædt en høj juridicel stilling. Det er endvidere bestemt, at de kontraherende parter i disse tilfælde gensidigt giver afkald på erstatning for skader under 9.670,- kr. De af voldgiftsmanden tilkendte erstatningsbeløb fordeles på samme måde som ved erstatningskrav, der hidrører fra skader på privat ejendom, jf. nedenfor.

Erstatningskrav fra modtagerlandets borgere opstået som følge af handlinger eller undladelser, der må tilskrives afsenderlandets styrker eller civile elementer under udøvelsen af tjenstlige pligter, skal afgøres af modtagerlandets myndigheder efter dettes lovgivning og foreløbigt betales af dette land, jf. NATO-statusoverenskomstens artikel VIII, stk. 5. De udbetalte erstatningsbeløb fordeles senere mellem de kontraherende parter i overensstemmelse med de i NATO- og Pfp-statusoverenskomsterne specificerede regler, der i hovedtræk går ud på følgende:

Såfremt afsenderlandet alene er ansvarligt for skadens opståen, skal dette endeligt bære 75 % af erstatningsbeløbet og modtagerlandet 25 %. Når mere end ét land er ansvarligt for skadens opståen, eller hvor det ikke er muligt særligt at pålægge et enkelt eller flere af de kontraherende parter værn ansvaret for skaden, skal erstatningsbeløbet fordeles ligeligt mellem de pågældende kontraherende parter; dersom modtagerlandet ikke er et af de således flere ansvarlige eller i alt fald implicerede lande, skal dets bidrag udgøre halv-

delen af det beløb, der skal udredes af hvert af de pågældende afsenderlande.

Det bør fremhæves, at de her omhandlede erstatningsregler kun gælder for skade fremkaldt ved handlinger foretaget i forbindelse med tjenestens udøvelse. Ved skader forårsaget af medlemmer af afsenderlandets styrker m.v. udenfor tjenestens udøvelse kan de af modtagerlandets myndigheder afgjorte erstatningskrav - såfremt de ikke dækkes af afsenderlandets myndigheder - gennemføres på sædvanlig måde overfor vedkommende skadevolder, d.v.s. eventuelt ved medvirken af modtagerlandets domstole m.v.

I tilfælde af skader fremkaldt ved handlinger uden forbindelse med tjenestens udøvelse hæfter modtagerlandet ikke for erstatningskrav mod afsenderlandets personel.

Spørgsmålet om, hvorvidt en skadegørende handling falder indenfor eller udenfor begrebet »udøvelse af tjenstlige pligter«, skal i tilfælde af uenighed herom endeligt afgøres af ovennævnte voldgiftsmand.

Bestemmelserne om afvikling af erstatningskrav finder ikke anvendelse på krigsskade, jf. NATO-statusoverenskomstens artikel VIII, stk. 2 og 5.

Bestemmelserne om den formelle fremgangsmåde ved fremsættelse af erstatningskrav, sagsanlæg m.v., jf. NATO-statusoverenskomstens artikel VIII, nødvendiggør ikke lovhjæmmel. Som det fremgår af NATO-statusoverenskomstens artikel VIII, stk. 9, kan medlemmer af afsenderlandets styrker sagsøges ved modtagerlandets domstole, og den i stk. 9 indeholdte begrænsning (tvangsfuldbyrdelse af visse domme) er uden reel betydning, da modtagerlandet i de tilfælde, hvor begrænsningen gælder, skal udrede den idømte erstatning.

Til nr. 9

Med ændringsloven foreslås § 7 ophævet.

NATO-statusoverenskomstens artikel X-XI vedrører fritagelse fra moms og beskatning. Gennemførelse af disse bestemmelser såvel i relation til Pfp-statusoverenskomsten som i relation til andre lignende overenskomster, som Danmark måtte indgå, kræver ikke længere særskilt lovhjæmmel, idet der i henhold til lov om told og importafgifter (toldloven) og lov om moms (momsloven) er hjemmel til at tillade told- og afgiftsfritagelse for de i NATO-statusoverenskomstens artikel XI omhandlede fritagelser. Den generelle told- og afgiftsfritagelse sker efter § 4, nr. 3, i toldloven. Herudover kan der i henhold til toldlovens § 5 samt momslovens § 36, stk. 3, ske told- og moms-fritagelse ved indførsel af materiel. Det skal i forbindelse med toldlovens § 5 og momslovens § 36, stk. 3, be-